

Luku 1 Paikallisen opetussuunnitelman merkitys ja laadinta

VESILAHDEN KUNTA:

Vesilahden kunnan perusopetuksen paikallinen opetussuunnitelma laaditaan kunnan kaikkien koulujen yhteisenä opetussuunnitelmana seudullisen opetussuunnitelman pohjalta.

Opetussuunnitelma laaditaan ja hyväksytään suomenkielistä opetusta varten.

Opetussuunnitelman rakenne ja asioiden käsittelyjärjestys noudattelee perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Opetussuunnitelma julkaistaan sähköisenä.

Henkilöstö osallistuu opetussuunnitelman laatimiseen, arviointiin ja kehittämiseen opettajakokouksissa, vanhempainilloissa käytävissä arvokeskusteluissa, sähköisenä toteutettavien kommentointien avulla sekä huoltajien kanssa käytävissä keskusteluissa. Oppilaat osallistetaan luokissa opettajien johdolla käytävissä keskusteluissa sekä oppilaskunnan kokouksissa. Huoltajat osallistuvat opetussuunnitelman laatimiseen, arviointiin ja kehittämiseen muun muassa vanhempainilloissa käytävissä arvokeskusteluissa ja sähköisenä toteutettavien kommentointien avulla.

Henkilöstö osallistuu opetussuunnitelman kehittämiseen koulutusten kautta. Henkilöstö valmistelee lukuvuosisuunnitelman, jonka käytännön toteutukseen oppilaat osallistetaan.

Vesilahdessa esiopetus tapahtuu kouluilla. Näin ollen yhteistyö esiopetuksen, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen välillä on luontevaa. Esiopetus ja perusopetus muodostavat eheän kokonaisuuden.

Opetussuunnitelman laadinnassa ovat mukana varhaiskasvatus, nuorisotoimi, kouluterveydenhoito, sosiaalityö, vanhempainneuvosto/-yhdistykset sekä oppilashuolto. Yhteistyömuotoja ovat sähköiset kommentointimahdollisuudet sekä yhteiset tapaamiset eri tahojen kesken.

Opetussuunnitelma valmistellaan huomioiden koulujen olemassa olevat hyvät pedagogiset ja didaktiset käytänteet. Opetussuunnitelman valmistelussa otetaan huomioon alakoulujen keskinäisen yhteistyön sekä alakoulujen ja yläkoulun välisen yhteistyön vahvistaminen. Opetussuunnitelman valmistelua ohjaavana ajatuksena on, että perusopetuksen tärkein tehtävä on tukea tulevaisuuden taitoja sekä työelämätaitoja. Vesilahden vahva kulttuurihistoria sekä globaalikasvatuksen perinteet antavat leimansa paikalliseen opetussuunnitelmaan.

Opetuksen ja koulutuksen järjestäjäkohtaisesta **oppilashuollon opiskeluhoillon** yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista sekä kodin ja koulun välisen yhteistyön monimuotoisuuden kehittämisestä vastaa monialaisen **oppilashuollon opiskeluhoillon** ohjausryhmä, johon kuuluu myös sosiaali- ja terveydenhuollon edustajia.

Opetuksen järjestäjä vastaa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen **oppilashuoltopalveluista opiskeluhoiltopalveluista** vastuussa olevien viranomaisten kanssa **oppilashuollon opiskeluhoillon** kokonaisuuden omavalvonnan toteutumisesta.

Koulukohtainen lukuvuosisuunnitelma on keskeinen opetussuunnitelman toteuttamisen väline. Lukuvuosisuunnitelman toteutumista seurataan vuosittaisen lukuvuosikertomuksen muodossa. Lukuvuosikertomuksella arvioidaan samalla myös opetussuunnitelman toteutumista.

Opetussuunnitelman toteutumista arvioidaan lisäksi joka toinen vuosi toteutettavalla opetustoimen arviointikyselyllä, joka suunnataan henkilöstölle, huoltajille ja oppilaille. Opetussuunnitelmaa kehitetään saadun arviointitiedon pohjalta.

Seuraavat paikalliset suunnitelmat ja ohjelmat täydentävät ja toteuttavat opetussuunnitelmaa: aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnitelma, tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäytön strategia, koulutoimen kehittämissuunnitelma, iltapäivätoiminnan vuosikello, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, opiskeluhoitosuunnitelma, hyvinvointipalveluiden toimintasuunnitelma, varhaiskasvatussuunnitelma, suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä, koulujen turvallisuussuunnitelma sekä Vesilahden kunnan kestävä kehityksen toimintaohjelma.

Perusopetuksen yhtenäisyyttä edistetään luomalla koulujen välistä yhteistyötä tukevia rakenteita ja toimintamalleja, joista esimerkkinä kaikkien koulujen yhteiset vuosittaiset teemat ja painopistealueet. Koulujen yhteistyö lukuvuosisuunnitelman laatimisessa edistää kunnan perusopetuksen yhtenäisyyttä. Arvioinnin yhtenäisyyteen kiinnitetään erityistä huomiota.

Siirtymävaiheisiin liittyvää yhteistyötä ohjaavat päivähoidon ja koulun nivelvaihteyden vuosikello sekä ala- ja yläkoulun nivelvaiheen toimintamalli. Nivelvaiheiden käytänteet on kuvattu opiskeluhoitosuunnitelmassa.

Opetusryhmät muodostetaan siten, että opetuksen tavoitteet voidaan saavuttaa ja opettajan on mahdollista huomioida opetusryhmän tarpeet riittävän hyvin. Koulunkäynninohjaajia hyödynnetään oppilaan koulunkäynnin ja opetukseen osallistumisen tukena. Oppilaiden erilaiset tarpeet ja edellytykset huomioidaan opetuksessa ja pedagogisissa ratkaisuissa kuten eriyttämisessä. Opetuksen eriyttämisen avulla huomioidaan paitsi tuen tarpeet myös nopeammin etenevät tai laajempia tavoitteita opiskeluunsa tarvitsevat.

Opetus järjestetään osittain yhdysluokkaopetuksena. Opetus järjestetään pääsääntöisesti vuosiluokittain etenevänä ja tarpeen mukaan ~~vuosiluokkiin sitomattomasti etenevänä~~ tavoitekokonaisuuksittain etenevänä, oppilaiden omiin opinto-ohjelmiin perustuvana opiskeluna. Opetus järjestetään pääosin ainejakoisena.

Vesilahden kunnan paikallinen perusopetuksen tuntijako on tämän opetussuunnitelman liitteenä (liite 2).

Vesilahden kunnan perusopetuksen kieliohjelma on seuraava: Ensimmäinen pakollinen ensimmäiseltä luokalta alkava vieras kieli (A1-kieli) on englanti.

Neljänneltä luokalta alkavia vapaaehtoisia kieliä (A2-kieli) ovat saksa ja ranska. A2-kieltä opetetaan 4.-6. luokilla kaksi tuntia viikossa. Tunnit ovat oppilaille ylimääräisiä. A2-kielen valinneilla oppilailla on viikossa opetusta kaksi tuntia enemmän kuin muilla oppilailla. Sivistyslautakunnan päätöksen mukaan vapaaehtoinen A-kielen ryhmä voidaan perustaa, jos opetusryhmässä on vähintään 12 oppilasta.

Pakollinen B1-kieli on ruotsi, joka alkaa kuudennella luokalla. Vapaaehtoisia 8. luokalla alkavia kieliä (B2-kieli) ovat saksa, espanja ja ranska. Riittävä ryhmäkoko ja riittävä tuntiresurssi määrittävät opetusryhmän perustamisen.

Oppilaille tarjottavat valinnaisaineet ja niiden opetuksen sijoittuminen eri vuosiluokille on määritetty luvussa 12.

Perusopetuksessa toteutettavan ohjauksen tavoitteena on, että kaikille löytyy jatko-opiskelupaikka peruskoulun jälkeen hakeutumiselvoituksen mukaisesti. Ohjaus jatkuu yhtenäisesti koko perusopetuksen ajan siten, että kaikki opettajat ja koulun eri ammattilaiset toimivat yhteistyössä oppilaan opintopolun aikana ja opiskelun nivelvaiheissa. Kaikkien opettajien tehtävänä on ohjata

oppilasta oppiaineiden opiskelussa sekä auttaa häntä opiskelutaitojen kehittämisessä ja pyrkiä ennaltaehkäisemään opintoihin liittyvien ongelmien syntymistä. Vesilahden kunnan ohjaussuunnitelmassa on avattu tarkemmin ohjauksen eri vastuutehtäviä ja koko ohjauskokonaisuuden rakentumista.

Lukuvuoden aikana kaikille oppilaille ja huoltajille annetaan ohjausta ja tietoa perusopetuksen työtavoista, valintamahdollisuuksista ja niiden merkityksestä tulevaisuudelle. Edelleen huoltajille selvitetään, kuinka ohjaus koulussa on järjestetty sekä miten on hoidettu opiskeluun, **oppilashuoltoon** **opiskeluhuoltoon** ja tukipalveluihin liittyvät asiat koulukohtaisesti. Lukuvuoden aikana järjestettävissä henkilökohtaisissa tapaamisissa, vanhempainilloissa ja muissa tapaamisissa opettajat yhdessä huoltajien kanssa käyvät läpi oppilaan opiskeluun ja valintoihin liittyviä kysymyksiä.

Kouluissamme ohjauksesta vastaa vuosiluokilla 1-6 luokanopettaja ja vuosiluokilla 7-9 oppilaanohjaaja yhdessä muiden opettajien ja **oppilashuoltohenkilöstön** **opiskeluhuoltohenkilöstön** kanssa. Yläkoulussa oppilaanohjaaja pitää ohjauksen luokkatunteja, toteuttaa yksilöohjausta ja järjestää tarpeen mukaan myös pienryhmäohjausta.

7. luokkien oppilaat suorittavat työelämään tutustumisen koulun sisäisenä työharjoitteluna. 8. ja 9. luokilla oppilaat ovat viikon jakson tutustumassa työelämään itse valitsemassaan työpaikassa. Lisäksi eri oppiaineiden opetussuunnitelmien sisältöihin kuuluu yrittäjyyteen, työelämän vaatimusten ja taitojen opettamiseen liittyvien asioiden käsittelyä.

Seitsemännellä luokalla oppilaanohjauksen luokkatunneilla käydään läpi ryhmäytymistä ja vuorovaikutustaitoja, kehitetään omaa itsetuntemusta, tutustutaan oppimis- ja opiskelutaitoihin ja käydään läpi valinnaisaineiden valintaa. Kahdeksannella luokalla valmistaudutaan ensimmäiseen viikon kestävään TET-jaksoon, käydään läpi peruskoulun jälkeisiä opiskeluvaihtoehtoja ja aletaan suunnitella omaa jatko-opintopolkua.

Yhdeksännellä luokalla oppilaat jatkavat toisen asteen opintoihin perehtymistä samalla omaa hakujärjestystä suunnitellen. Oppilaanohjaaja kertaa oppilaanohjauksen luokkatunneilla jatko-opintomahdollisuudet. Lisäksi lähialueen oppilaitoksista käy oppilaita ja opinto-ohjaajia esittelemässä oppilaitoksiaan. Oppilaat käyvät myös oman kiinnostuksensa mukaan tutustumassa eri oppilaitoksiin joko yksin tai pienryhmissä. Tavoitteena on löytää kaikille mieluinen suunnitelma jatkokoulutukseen. Yhdeksannen luokan aikana järjestettävässä vanhempainillassa esitellään jatko-opintomahdollisuuksia. **Erityistä tukea** **Oppilaskohtaista tukea** tarvitsevien oppilaiden jatko-opinnot suunnitellaan yksilöllisesti moniammatillisena yhteistyönä tarpeen mukaan. Jatko-opintojen lisäksi yhdeksannen luokan luokkatunneilla perehdytään työnhakutaitoihin harjoittelemalla erilaisten asiakirjojen laatimista.

Oppilaanohjaaja käy kesällä läpi yhteishaun tulokset ja on yhteydessä niihin nuoriin ja huoltajiin, joiden lapsi ei saanut yhteishaussa jatko-opiskelupaikkaa. Oppilaanohjaaja auttaa jälkihaussa ja seuraa myös toisen asteen opintojen aloittamista. Elokuun loppupuolella oppilaanohjaaja tarkistaa Valpas-tietokannasta Opetus- ja kulttuuriministeriön vuosittain määrittämänä päivänä, että peruskoulun päättäneet oppilaat ovat aloittaneet opintonsa. Oppilaanohjaaja tekee asuinkunnalle ilmoituksen oppilaista, jotka eivät ole aloittaneet opintojaan.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain mukainen koulukohtainen tasa-arvosuunnitelma laaditaan erillisenä suunnitelmana.